אמר ליה מנגיה באפיה. פירוש אם צריך להקילה עד שתהיישב דעתה להשיב אם טהורה היא אם לאו: **מי** מצריכי לה בדיקה. פירוש להקין לחכם עד שתהיישב דעתכם להשיב אם טהורה היא וכגון שהיו בתין מדי שבת או מדי חדש אבל לא לזמן מרובה כדאמר לקמן (דף פו.) והוא שבא תוך ימי טוהרה לאבל יוכר יש לחוש שמא רואה ביניהיים: **לא** פירוש. נכסי מלג שהאכל ולא דין פירות הויא פרקונה ואינה בין הכיר בה וכין לא הכיר בה דכולא הכיר בה הוי מקח טעות ומחלה ליה דיומא לה דיפוק עלה שמא דאשות כדאמרינן גבי אילונית בפרק אחא נשך (ב"מ דף סז.) ובהכיר בה נמי אין לה כלום כדאמר בים מוקרות(יבמו' פה:)בשביל לעריות שהיא מרגילתו משום דזרעה כשר: **ביון** דלא חזיא לביאה ליה לה כתובה. אע"ג דאיכא מאן דאמר בפ' בנות כותים (לקמן דף נא.) אפילו לר"מ אמה שאין לה וסת מוכרת לשמש בי"ח שבין כה לכה לפי שהיא מסולקת מדמים מ"מ צריך לגרשה דילמא מקלקלת ליה בשאר יומי וכיון דאסור לקיימה אין לה כתובה וכל זמן שלא גרשה מוהר לשמש באותן י"ח יום ולאחר מכן דאיתא לה כתובה הייט משום דמוהרת לשמש בי"ח יום כיון דחזיא לביאה אע"פ שגזרו חכמים עליו לגרשה לא תפסיד בכך כתובתה: **אילו** היתי יודע שכך הוא. וא"ם והא כיון דאיכא תובעת כתובתה לא מצי להוציא לגז כדאמר בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף סה.) גבי נשאת לשליש ולא היו לה בנים ונשאת לרביעי והיו לה בנים כו' וקאמר אומרים לה שתיקותיך יפה ניך מדבריך שלא יוצא לגז ואמר אילו הייתי יודע כו' ופריך מי איתי שתקה אלא מי שתקינן ומשני השתא הוא דבריאת ו"ל דהכא בקל ע"י שממנים תחזיר לטתה ואיכא לגז טפי ולא דמי לעקרה דאין לה רפואה בקל לבא לידי בנים ומשמיה הוא דמהו לה והכ"ל שלמה מדרי"ם תיכן דהכא איכא למימה דמתקנא וקבעה לה וסת כמו שהיה סמוך לגרושין דאינלאי מילתא דבעור שהיא תחתיו איברים ולא השתא והכא לא שייך למיפרך אלא מי שתקינן כיון דלא שייך כאן שייך כאן אמר השתא הוא דאיברים דכיון שאומרים לו הוי יודע כו' מו ליכא לגז וכן לר"י בהאולה (ניפין דף מה: וש) גבי אילונים לא שייך למפרך אע"ג דאיכא כ"א תשש אילונים דודאי אילונים אין לה רפואה ולא שייך השתא הוא דאיברים דכיון שאומרים לו הוי יודע מגרשה לגמרי [אבל אם תובעת כתובתה יכול לומר אדעתא דהכי לא נילסתיך] וגבי נשאת לרביעי אין כ"ל הוי יודע ואיכא יכול לאיכא לגז דאיכא לאמר דהשתא הוא דאיברים ואי אלו טעמא דהשתא הוא דאיברים אפילו לרבנן (ג) לא חיישינן לקלקול גבי אילונים לא הוה שתקינן משום דכיון דכבר גרשה ראשון ושני ניכר שגם הבעלי שגרשה משום בנים מגרשה ואיכא לגז אי לאו טעמא דהשתא הוא דאיברים: **דמתני** הא לא מתני הא. פירש רש"י רב יהודה דפסיק הלכה כר"מ דאיתי בעסוקה בטהרות לא מתני הא דר' אבא ר' ירמיה ודקשה רש"י הא רב יהודה נופיה אמר משמיה דשמואל לא שנו אלא לטהרות ותיכן דהתם לא אשמועינן רב יהודה אלא דלבעלה לא בעית בדיקה וא"ת והא מתני' בים לה וסת אינה לא כן אמר דאסורה לר"מ ת"ל שמואל דאותן אפילו באין לה וסת משום דסבר כר"מ בן אלעזר ויל דמתני' משמע שפיר גם באין לה וסת והק אפילו אומה שהיה שעתה משמשת בעדים וכ"ש שאין לה וסת וא"ת ואמאי לא משני הכא דחדא מכלל חברתה איתמר כדלעיל ויל דלעיל איט בפירוש בדברי רבי אבא בר ירמיה דלבעלה לא בעית בדיקה ואם רבי אבא לא אילק לר' זירא בין יש לה וסת לאין לה וסת בין טהרות לבעלה משום דשמיע לה מכלל דרב יהודה דלבעלה לא בעית בדיקה אבל הכא פירש בהדיא משמיה דשמואל דאין לה וסת מוהר לקיימה אם תבדוק וכן בפסקא דהלכה כר"מ אין להקשות דמה צריך לפסוק כר"מ כיון דבעסוקה בטהרות אייר ומי הילכתא דמשיחא דהא בא"י לעולם הוי עסוקים בטהרות כדאמר לעיל (דף ו:) תבריא מדכן בגליל: הדרן עלך שמאי אומר

א"ל *סודני לא דמגניא באפיה אמר רב כהנא שאלתינהו לאינשי ביתיה דרב פפא ודרב הונא בריה דרב יהושע כי אתו רבנן מבי רב מצרכי לבו בדיקה ואמרו לי לא ולישיילינהו לדידהו דילמא אינהו קא מחמירי אנפשייהו ת"ר אשה שאין לה וסת אסורה לשמש ואין לה לא כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות ויוציא ולא מחזיר עולמית *דברי ר"מ רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר "משמשת בשני עדים הן עורתה הן תקנוה משום אבא חנן אמרו אוי לו לבעלה אסורה לשמש דילמא מקלקלת ליה ואין לה כתובה כיון דלא חזיא לביאה ליה לה כתובה ולא פירות ולא מזונות ולא בלאות תנאי כתובה כבתובה דמי ויוציא ולא יחזיר עולמית פשיטא לא צריכא דהדרה ואתקנה מהו דתימא ליהדרה קמ"ל דזימנין דאזלא ומנסבא ומתקנא ואמר אילו הייתי יודע שכך היה אפילו הייתם נותנין לי מאה מנה לא הייתי מגרשה ונמצא גט בטל ובניה ממזרין משום אבא חנן אמרו אוי לו לבעלה איכא דאמרי לר"מ אמר ליה דבעי לאגבויה כתובתה איכא דאמרי לרבי חנינא בן אנטיגנוס קא"ל דמקלקלת ליה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' חנינא בן אנטיגנוס ובמאי אי בעסוקה בטהרות הא אמרה שמואל חדא זימנא ואי בשאינה עסוקה בטהרות הא אמר כל לבעלה לא בעיא בדיקה *דא"ר זירא א"ר אבא בר ירמיה אמר שמואל [2]אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק ואוקימנא לה [3]בעסוקה בטהרות מאן דמתני הא לא מתני הא:

הדרן עלך שמאי אומר

שכך כו' שהרי התרו בו וגמר בדעתו וגרשה והכי נמי אמרינן גבי מוליא לא אשמו משום שם רע או משום נדר כמס' גיטין (דף מו.): דבעי לאגבויה כתובתה. והכי קאמר ליה לא אמרת אין לה כתובה ואמר אמרינן לי אוי לו לבעלה שנאסר ממנו דודאי יש לה כתובה: דמקלקלה ליה. אם אמרת משמשת בעדים דילמא לא מזיא לפני משמשת ומזיא בשעת משמשת: הא אמר שמואל חדא זימנא. דלמוטיב ואזיל מדר' אבא בר ירמיה ומינה שמעינן דס"ל לשמואל דעסוקה בטהרות בעית בדיקה לבעלה ושאינה עסוקה בטהרות לא בעית בדיקה: מאן דמתני הא לא מתני הא. לעולם בעסוקה ודקשיא לך תרתי למה לי רב יהודה דמתני הא משמיה דשמואל לא מתני הא דר' אבא ורבי אבא לא מתני הא דרב יהודה. ואי קשיא הא רב יהודה נמי אמרה דאמר רב יהודה לעיל (יא:) גבי מתני' דקתני לעיל ונשנה שהיא עובדת לשמש אם ביתה (יא.) ואמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא בעסוקה כו' אלו פירכא היא דרב יהודה לא אשמועינן התם בעסוקה מידי דממתני' הוה שמעינן בין עסוקה בין אינה עסוקה ואתא רב יהודה למימר ואשמועינן משמיה דשמואל דשאינה עסוקה לא בעית בדיקה והכא אשמועינן דהלכה כר"מ וכאותה מעבה דעסוקה בטהרות בעית בדיקה והכא אשמועינן עיקר. ואית דמפרשי כי האי לישנא והאמר שמואל חדא זימנא לעיל (ה) דלתוקימנא למתני' דקתני משמשת בעדים בעסוקה בטהרות מאן דמתני הא כו' לעולם בשאינה עסוקה ודקשיא לך דרבי אבא בר ירמיה אהא דרב יהודה לא אקשי אמוראי ניהו אלינא דשמואל וטוענין בדבר דל"כ קשיא דרב יהודה אדרב יהודה דהא אינו גופיה אמר דשאינה עסוקה לא בעית בדיקה:

הדרן עלך שמאי אומר

הילכתא דמשיחא דהא בא"י לעולם הוי עסוקים בטהרות כדאמר לעיל (דף ו:) תבריא מדכן בגליל: הדרן עלך שמאי אומר

גר מצוה

קיב א מי"י פ"ד מהל' איסורי ביאה הל' טז ופ' בהקנעות ומכ"מ [ופכ"ה מהל' אישות הל"ז] סמג לאוין קיא ופטין רמג טוש"ע י"ד סימן קפו סעיף ב:

קיג ב ג פי' ממי' פ"ד מהל' איסורי ביאה הלכה טז ובהקנעות ופ"ד מהל' מעשה הלכה ז ובהקנעות ומכ"מ ובכ"מ טוש"ע י"ד סי' קפו סעיף ב:

[פי' סיפו לענינה]

תוספי הרא"ש

פינגיא באפיה שיזכר דם נדותה שהרא דבר מצוה לאשה בראמרינן חיה סליאה דם חכל רצקאוריה ולא פירות. פרש"י פירות שאכל לא ישלם לה ודרקאמר בתר הכי ולא פירות משום דתנאי כתובה כבתובה דמי משמע דפירות הייטו פרקונה שהוא תנאי כתובה אם אישתבאי אפרוקינך: ולא בלאות פרש"י בלאותיה שהן קיימין. וקשה דהוה ליה למימר ולא בלאות קיימין כראמרינן בפרק אלמנה ניזונת ועוד הגן הדם הדמאת הדשניה כו' ולא בלאות ודייק בגם' אי דאיתנהו אידי ואידי שקלא אלמא בלאות סתם אינן קיימין: ולא מזונות תנאי כתובה כבתובה דמי. פרש"י את יחבת בביתי ומיתונה מנכסי ולא הוה ליה לפרושי הכי דהרי במזונות אלמנה קאי. אלא ראגא אפלה ואוקיר ואיזון ואפרנס כו': ונמצא גם בטל. לאו דוקא גם בטל דהוא לא אתני על מנת אני מגרשך שאין לך וסת ואם תתרפת (לא) יהא בטל הגם. אלא הוישינן שמא יוציא לגז על הגם דאי הוה מצי לאהדורה הוה יוציא לגז על הגם שלא גרשה אלא בשביל שלא היה לה וסת ויהיה סבור שמותר לחזירה אע"פ שנשאת דלא הדי אלא כזונות בעלמא לפי שהגם אינו גם הלכך אומר לו שהמוציא את אשתו משום שאין לה וסת אינו יכול להחזירה וכיון שאינו יכול להחזירה לא יוציא לגז על הגם: ונמצא גם בטל. תיסה היאך יוכל להוציא לגז ניסא השתא הוא דבריה כדמסיק בסוף הבא על יבמתו נבי נשאת לרביעי והיו לה בנים. ריל דהתם באילונית אינו מצוי שתתרפא ולא היה סבנים עצמו לאותו ספק פלוגיה פלגרש שמא תתרפא ה) לפי שאינו יכול להוציא לגז על הגם ולומר אילו הייתי יודע שעתידה להתרפאות לא הייתי מגרשה. אבל הבא תלילות הוא שתתרפא ולחזור ולקבל לה וסת חלכך היה יכול להוציא לגז ולומר אילו הייתי יודע שתתרפי כל כך בסתרה לא הייתי מגרשך: דבעי לאגבויי כתובה כיון דחזיא לביאת פראוריתא. א"ר משום דחזיא ביסי ויבה דאיכא מאן דסבריא ליה הבי בסוף בנות כותים אפילו לרבי מאיר: הדרן עלך שמאי אומר

ה) נראה דל"ל ולסיקר ליט יכול וסי'.

מוסף רש"י

(שייך לעמ' הבא) שנזדעזעו איבריו. נעקר שכבת זרע מגופו (לקמן מ.). כאילו מביא מבול לעולם. שמתמסמס ונא לידי קרי, חה קלקולו של דור המבול, מוציאים שכבת זרע לבעלה, לכתיב (בראשית ו) כי בשרם כל בשר (שבת מח. וכעי"ז לקמן מג.). במטלית עבה. שאינה מתמעמת (לקמן שם). לא שביח. והא דתניא כל זמן שאינגע בעין מתמעמת, ה"מ היכא דמתחלה מתמשמ (בראשית ו) כי בשרם כל בשר (שבת מח. וכעי"ז לקמן מג.). במטלית עבה. שאינה מתמעמת (לקמן שם). לא שביח. והא דתניא כל זמן שאינגע בעין מתמעמת, ה"מ היכא דמתחלה מתמשמ ומיסמס מת עצמו ויוצא כל שעה מעט, אבל זה שמדעתו אבריו נעקר כל הזרע ביחד ושוב אינו מחר ומתמסמס נעקור מיד בשעה אחת (שם). דבי בנישתא דשף ויתיב. שם מקום שהיה בתמידה נהרגיא. ורש לומר יכמיה ונגלוה עגולו עמהן מאבני ירושלים ומעפרה ובגאולה שם, והייטו דשף ויתיב בנהרגיא, ניטוח כתן, והייטו דכתיב (תהלים קב) כי רצו עבדיך את אבניה (ע"ז מג.; וכעי"ז ר"ה כד: ומגילה כט.) ורש פותרין שמרב ומזר ונכנה ומתיב היתה שכיבה מלייה שם (ר"ה שם). בולשת. מיל. על שם שמתפשים כל המטמוטים (כתובות כו. וכעי"ז שבת מח. ועי"ז ע:) כדמתרגמינן ריפשם

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה מאן דמתני וכו' נעיל דלוקין לאמרי: (ב) תוס' ד"ה תיגו וכו' אפשר לרבנן דלא מיהי נקלקל גבי:

[כתובות מה: מגמות עת. פסחים קיג.]

פירוש כלי שמשתכר בו אמרים. רש"ל

[ע"ב ל"מ]

[לקמן נא.]

[כתובות נב:]
[לעיל יא:]

עיין רש"ל שכתב דאפלי ל"ל אלא מלשון רש"י

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com